

SOLT Serbian Module 8 Lesson 4

Human Rights

During this lesson, the students will learn about human rights. Under this Terminal Learning Objective, the students will learn one task. At the end of the lesson, the students will be able to:

1. **Discuss human rights.** This task will include:
  - Discuss the judicial system
  - Compare US judicial system to the TR
  - Discuss civil rights according to the judicial system in the TR
  - Discuss the role of women in society
  - Discuss international conventions

Tip of the day

Federal Court judges in the FR of Yugoslavia are elected by the Federal Assembly for a nine-year term. The same applies to Constitutional Court judges.

Exercise 1

Write down eight words that are associated with the judicial system (**судски систем**). Use your dictionary to help you with the Serbian terms. Compare your work with a partner.

Exercise 2

Work with a partner. Think about the civil rights that in your opinion should be guaranteed to every citizen.

1. Which of these rights are guaranteed by the American constitution? Write these rights in English.
2. Now read some of the rights below that are guaranteed to the citizens by the Yugoslav constitution. Use your previous vocabulary knowledge and write their meaning in English.

ЉУДСКА ПРАВА

1. грађанска права
2. политичка права
3. право на рад
4. право на здравствену заштиту
5. право на социјално осигурање
6. право на образовање
7. право на слободу мисли
8. право на слободу вероисповести
9. право на штрајк
10. бирачко право

Exercise 3

Read the extract from the Yugoslav constitution and decide if the statements are true or false. Compare your answers with a partner.

Југословенско држављанство се стиче пореклом, рођењем на територији Југославије и према међународном уговору. Југословенско држављанство стичу деца чији су родитељи југословенски држављани, без обзира где су рођена. У ову групу улазе и деца чији је само један од родитеља Југословен, ако су рођена у Југославији. Деца која су рођена у иностранству, чији је један родитељ Југословен, стичу југословенско држављанство ако им је други родитељ непознат или без држављанства. Деца која су рођена у иностранству, чији је један родитељ Југословен а други страни држављанин, стећи ће југословенско држављанство ако испуњавају један од ових услова:

- 1) ако их до 18 године њихов родитељ Југословен пријави као југословенске држављање дипломатском представништву СРЈ
- 2) ако би без добијања југословенског држављанства остали апатриди (лица без држављанства).

T F

1. One can get a Yugoslav citizenship by birth in the territory of the FRY, by origin and by the international regulations.	_____	_____
2. If the father has a Yugoslav citizenship and the mother has an American citizenship and their child is born in the U.S., the child automatically becomes the Yugoslav citizen.	_____	_____
3. A child who is born in Germany with Yugoslav parents becomes a Yugoslav citizen.	_____	_____
4. Апатриди are persons who have a foreign citizenship.	_____	_____

Exercise 4

Read the following information and answer the questions alternately with a partner.

Устав Савезне Републике Југославије садржи велики број клаузула које се односе на људска права. Од 144 члана Устава, 50 је посвећено слободама, правима и обавезама људи и грађана. Члан 1 каже: Савезна Република Југославија је суверена држава заснована на једнакости грађана и једнакости република. Према члану 20 сви грађани су једнаки без обзира на националност, расу, пол, језик, политичку или другу опредељеност. Члан 23 гарантује личну слободу, а члан 30 слободу кретања. Слобода говора је гарантована чланом 39. Члан 36 гарантује слободу штампе.

1. How many articles are there in the FRY constitution?
2. What types of rights are the 50 articles devoted to?
3. What types of rights do articles 23 and 30 guarantee?
4. Which article guaranties freedom of the press?
5. What does article 20 say?

More about Conditional

Negation: The negative conditional is formed by adding the negative word “**НЕ**” in front of the positive conditional forms.

Examples:

Ја не бих читао књигу.	<i>I wouldn't read a book.</i>
Да сам знала не бих дошла.	<i>If I knew, I wouldn't come.</i>

Questions: The Interrogative conditional can be formed in various ways in Serbian.

1. Да ли би она дошла?	<i>Would she come?</i>
2. Би ли она дошла?	<i>Would she come?</i>
3. *Зар би она дошла?	<i>Would she *really come?</i>

* Зар is the particle that can be translated differently in English.

<u>Зар</u> он то зна?	Does he really know that?
<u>Зар</u> ниси гладан?	Aren't you hungry?
<u>Зар</u> не?	Right?

Conditional can express three possible actions:

- a) real conditional
- b) potentially realizable condition
- c) unrealizable condition

Examples:

- a) Било би ми драго кад би сте то прочитали.
I would be pleased, if you would read it.
- b) То бих прочитао ако могу.
I would read It, if I could.
- c) Рекао бих да сам то прочитао.
I would have told you about it, if I had read it.

*Note: English conjunction “if” is translated by:

да (unrealized)
кад (potential)
ако (potential and realized)

Exercise 1

Form the negative conditional. Compare your work with a partner.

1. Она би дошла. _____
2. Ја бих те замолио за услугу. _____
3. Они би били сретни овде. _____
4. Они би отпутовали у Италију. _____
5. Ти би то сигурно урадила. _____

Exercise 2

Read the sentences below and decide what type of conditional is given in each sentence (real conditional, potentially realizable conditional or unrealizable conditional).

1. Да је то знала, већ би била овде. _____
2. Били бисмо сретни када би нас посетили ове године. _____
3. Да сте нам то раније рекли, не бисмо имали оволико проблема. _____
4. Ако будем имао времена, вероватно бих дошао. _____
5. Живот би био много лепши да је она овде. _____

адвокат, и	lawyer
без обзира	regardless
врховни суд, судови	Federal court
генерални, а, о (m, f, n)	general
грађанска парница, е	civil lawsuit
дипломатско представништво, а	diplomatic mission
жалба, е	complaint
захтев, и	claim
имовина, е	property
имунитет, и	immunity
клаузула, е	clause
накнада, е	compensation
нарушавање, а	violation
наследство, а	inheritance
некретнина, е	real estate
обавеза, е	obligation
односити се (на)	to relate to
оптужени, а, о (m, f, n)	defendant
отпустити	to dismiss
повредити	to violate
породиљско одсуство, а	maternity leave
порођај, и	labor
порота, е	jury
правосуђе, а	the judiciary
преокупација, е	preoccupation
пресуда, е	verdict
придржавати се	to observe (law)
разводити се (impf.) развести се (pf.)	to get divorced
савет, и	advice
силовање, а	rape
странка, е	client; party
судија, е	judge
судница, е	courtroom
судски, а, о (m, f, n)	juridical
тестамент, и	will
тужба, е	accusation
тужилац, тужиоци	prosecutor
установити	to establish
Хашка конвенција	Hague convention
штетан, а, о (m, f, n)	harmful

The FRY Judicial System

The Federal Constitutional Court in the FRY is comprised of seven justices. A justice of the Federal Constitutional Court is appointed for a nine-year term. The president of the Federal Constitutional Court is elected by the justices among their own ranks by secret ballot, and for a term of three years. A justice of the Federal Constitutional Court may not hold any other public office or engage in any professional activity. A justice of the Federal Constitutional Court shall enjoy the same immunity as a federal deputy. The immunity of a Federal Constitutional Court justice shall be decided on by the Federal Constitutional Court.

Activity 1

Read the following conversation between a receptionist of a law firm and a client (странка). Decide if the statements below are true or false.

Секретарица: Адвокатско предузеће “Правда”. Изволите.

Странка: Добар дан. Требао бих да разговарам са адвокатом.

Секретарица: Са којим адвокатом? Овде имамо 9 адвоката.

Странка: Ово је први пут да називам. Да ли ми можете неког препоручити?

Секретарица: У реду. Прво ми реците какав адвокат вам треба?

Странка: Одлучио сам да се разведем. Треба ми неко да ми да савет.

Секретарица: Нажалост овде нема нико ко би могао да вам помогне. Наши адвокати се не баве брачним питањима. Ми се углавном бавимо питањима имовине и наследства. Али даћу вам број адвоката који би вам могао помоћи. То је господин Цветковић.

Странка: Много вам хвала.

	T	F
1. There are twelve lawyers working for the firm “Правда”.	_____	_____
2. The client needs a lawyer who specializes in marriage questions.	_____	_____
3. The lawyers of the firm “Правда” specialize only in the crime field.	_____	_____
4. Mister Цветковић will phone the client.	_____	_____

Activity 2

Play the role of a client phoning a law firm. Your partner will be a receptionist. Make up the conversation using the previous activity as a model. Make your own choice of a lawyer you want to talk to. Some choices are given below:

1. divorce
2. apartment privatization
3. international business
4. criminal case

Activity 3

Read article 97 from the Yugoslav constitution and answer the questions.

Члан 97

Савезна скупштина бира председника републике на четири године. Иста особа не може бити поново изабрана. По правилу председник републике и савезни премијер не могу да буду из исте републике. Председник републике не може да се бави другом професијом у време својих дужности као председник републике. Савезна скупштина одређује имунитет председника републике. Савезна скупштина може да отпусти председника републике ако установи да је он повредио Устав.

1. What year-term is the President of the Republic elected to?
2. Can the same individual be reelected for a second term?
3. Who determines the immunity of the President of the Republic?
4. In what case can the President of the Republic be dismissed, and by whom?
5. What is the rule concerning the President of the Republic and the Prime Minister?

Activity 4

Колико знате? How is the election of the U.S. President regulated by the U.S. Constitution? Make up a conversation with your partner on this topic. Write down all you know, and make a comparison between the U.S. and the FRY. One of you should report your findings to the class. Use the previous activity as a model to build your questions.

Activity 5

Read the following text and provide the answers. Refer to the vocabulary list for the new words.

Устав СРЈ гарантује да породица, мајка и дете имају посебну заштиту и да деца рођена изван брака имају иста права и дужности као и деца рођена у браку. Републички устав, Устав Србије и Црне Горе, предвиђају право и обавезу родитеља да се брину о деци, да их васпитавају и школују. Ови уставни такође предвиђају обавезе деце да се брину о својим родитељима којима је потребна помоћ.

По закону, запослене жене у Југославији не могу да раде тешке физичке послове, радове под земљом или водом и радове који би могли да штетно утичу на њихово здравље и живот. То се нарочито односи на запослене жене у трудноћи. Труднице и жене са децом до 3 године не могу да раде ноћне смене. То право им се може дати само на њихов писмени захтев. Свака жена има право на породилско одсуство. Породилско одсуство почиње 45 дана пре порођаја и траје најмање годину дана. За време породилског одсуства, жена има право на накнаду у висини плате коју би добијала на послу под условом да је на том послу радила 6 месеци.

1. According to the Yugoslav constitution, what are the rights and obligations of parents toward their children?
2. Does this constitution expect some obligation of children toward their parents?
3. What kind of work are the Yugoslav women not allowed to perform according to constitutional law?
4. When does maternity leave start?
5. How long can women in the FRY enjoy their maternity leave?
6. How much are they paid?
7. Under what condition can Yugoslav women get their full maternity leave benefits?

Activity 6

You want to find out how much your classmates know about U.S. Constitutional regulations considering women and their role in the society. Walk around the classroom and interview one of your classmates. Report your findings to the class.

Possible questions:

Какву улогу имају жене у Америци?

Да ли су жене у Америци равноправне са мушкарцима?

Да ли жене у Америци могу да раде све послове по закону?

Да ли су жене у Америци боље или лошије плаћене од мушкараца за исте послове?

Колико дана траје породилјско одсуство у Америци?

Како су Американке плаћене за време породилјског одсуства?

Activity 1

You and your partner are reading the information about a law firm. Check the statements that correspond to the information you have found.

АДВОКАТСКА КАНЦЕЛАРИЈА ПЕТРОВИЋ

Пружамо све врсте адвокатских услуга на подручју Србије

Наши адвокати су специјализовали у пољу грађанских парница, међународних послова и некретнина. Посебно поље нашег интереса су таксе, тестаменти и породично право.

Тел. 011/234-5674

1. You would contact this firm if you needed to write a testament.
2. You would contact this firm if you needed to register a patent.
3. This firm offers the law services all over the territory of the FRY.
4. If you have any questions regarding family law, you can contact this firm.

Activity 2

Listen to the instructor read a conversation between Марко and Сিনিша and answer the questions.

1. What is Marko's occupation?
2. Why didn't Сিনিша see him for a while?
3. In what field did Marko specialize?
4. Why is he so excited about his job?
5. What type of problem does one of Сিনিша's friend have?

Activity 3

Work in groups of three. Write a newspaper ad for a law firm, mentioning what this firm specializes in and how one can contact your firm. Read your ads in the class. You can use Activity 1 of this section as a model.

Activity 4

Read the information about the international conventions and answer the questions below. Compare your answers with a partner.

Уједињене нације и људска права

Заштита људских права је постала главна преокупација Уједињених нација од 1945. године. Главна идеја ове организације у то време је била да се ужаси Другог светског рата не смеју поновити. Поштивање људских права је основа слободе, правде и мира у свету. Уједињене нације имају велики број организација које се баве питањима људских права. Генерална скупштина је главно тело Уједињених нација. Састоји се од стотину осамдесет и пет држава-чланица. Генерална скупштина разматра и подузима акције у вези са људским правима на основу извештаја које добија од економског и друштвеног савета. Ова два савета се састоје од 54 владе-чланице.

1. What was the major preoccupation of the United Nations since 1945?
2. What foundation does the respect for human rights represent?
3. What is the main body of the United Nations?
4. How many members does it have?
5. How many members are there in the Economic and Social council?

Activity 5

Read the news excerpt about a human rights violation and fill in the missing information below.

Подаци које Уједињене нације добијају од репортера из Шри Ланке су алармантни. Репортери извештавају о нарушавању људских права у тој земљи и о насиљу које се изводи према женама. У та насиља се убрајају силовања и убиства жена и девојака од стране војника Шри Ланке. Политички немири у овој земљи имају нарочито велике последице на жене које су овде највеће жртве насиља.

1. The name of the country mentioned is _____.
2. The journalists are reporting about the violence against _____.
3. The type of violence mentioned is _____ and _____.

Activity 1

Listen to the following recording about the Hague convention and fill in the missing words.

Хашка _____ о бомбардовању је усвојена _____ године. Чланице _____ су се обавезале да ће се придржавати свих усвојених конвенција. Њихова основна _____ је да се могу нападати само _____ објекти. Забрањено је бомбардовање _____, медицинских установа и _____ . Такође се морају сачувати верски и _____ споменици. Забрањено је и бомбардовање _____ и насеља.

Activity 2

Provide the answers to the following questions.

1. When was the Hague convention adopted?
2. What is the main idea of this convention?
3. According to the Hague convention, which objects are protected from the bombing?

Activity 3

Find the information about **ЖЕНЕВСКА КОНВЕНЦИЈА**. Use the Internet or other sources to provide the answers to the following questions.

1. Када је усвојена Женевска конвенција?
2. Која је главна идеја Женевске конвенције?
3. Где се налази седиште Женевске конвенције?
4. По чему је Женевска конвенција добила име?